

**Zasady dot. realizacji przez PCPR w Rykach pilotażowego programu
„Aktywny samorząd” MODUŁ I i MODUŁ II
finansowanego ze środków PFRON w 2021r.**

Jednostką organizacyjną samorządu powiatowego realizującą pilotażowy program „Aktywny Samorząd” jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rykach, zwane dalej Realizatorem.

Pilotażowy program „Aktywny samorząd” realizowany jest na podstawie dokumentów Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych:

- Pilotażowy program „Aktywny samorząd”
- Kierunki działań oraz warunki brzegowe obowiązujące realizatorów pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w 2020 roku.
- Zasady dotyczące wyboru, dofinansowania i rozliczania wniosków o dofinansowanie w ramach modułu I i II pilotażowego programu „Aktywny samorząd”

Cel główny programu – wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Warunki wykluczające uczestnictwo w programie:

W modułach I i II - wymagalne zobowiązania wobec PFRON lub wobec Realizatora programu

W module II - przerwa w nauce, w trakcie której osoba niepełnosprawna nie ponosi kosztów nauki, np. urlop dziekański, urlop zdrowotny

Definicje pojęć:

Realizator – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rykach

Aktywność zawodowa – należy przez to rozumieć:

- a) zatrudnienie, lub
- b) rejestrację w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna, lub
- c) rejestrację w urzędzie pracy jako osoba poszukująca pracy i nie pozostająca w zatrudnieniu;

okresy aktywności zawodowej w ramach ww. mogą się sumować, jeśli następują po sobie w okresie nie dłuższym niż 30 dni, przy czym czas przerwy nie wlicza się w okres aktywności

Dodatek na pokrycie kosztów kształcenia - należy przez to rozumieć nie wymagającą rozliczania kwotę przeznaczoną na wydatki związane z pobieraniem nauki,

Dysfunkcja narządu ruchu (w przypadku Obszaru A) - należy przez to rozumieć dysfunkcję stanowiącą podstawę orzeczenia o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (także orzeczenia o niepełnosprawności); w przypadku osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu ruchu, która nie jest przyczyną wydania orzeczenia dot. niepełnosprawności, ale jest konsekwencją ujętych w orzeczeniu schorzeń (np. o charakterze neurologicznym - symbol orzeczenia: 10-N lub całościowych zaburzeń rozwojowych - symbol orzeczenia: 12-C), mogą zostać pozytywnie zweryfikowane pod względem formalnym pod warunkiem, że wnioskodawca dołączy do wniosku zaświadczenie lekarza specjalisty potwierdzające, iż następstwem schorzeń, stanowiących podstawę orzeczenia jest dysfunkcja narządu ruchu

Dysfunkcja narządu ruchu powodująca problemy w samodzielnym przemieszczaniu się (w przypadku Obszaru C Zadanie 5) – należy przez to rozumieć sytuację, kiedy stan zdrowia osoby niepełnosprawnej oraz poziom dysfunkcji narządu ruchu wyklucza samodzielne poruszanie się i przemieszczanie się na zewnątrz; brak takiej możliwości powinien wynikać z dysfunkcji charakteryzującej się znacznie obniżoną sprawnością ruchową w zakresie kończyn dolnych; stan ten może wynikać ze schorzeń o różnej etiologii (m.in. amputacje, porażenia mózgowie, choroby neuromięśniowe) i musi być potwierdzony zaświadczeniem lekarza specjalisty, który oceniając zasadność wyposażenia osoby niepełnosprawnej w przedmiot dofinansowania potwierdzi, iż:

- a) osoba niepełnosprawna nie ma możliwości samodzielnego poruszania się i przemieszczania się,
- b) zakres i rodzaj ograniczeń ruchowych osoby ubiegającej się o pomoc, stanowią poważne utrudnienia w samodzielnym funkcjonowaniu osoby niepełnosprawnej,
- c) korzystanie z przedmiotu dofinansowania jest wskazane z punktu widzenia procesu rehabilitacji (nie spowoduje wstrzymania lub pogorszenia tego procesu),
- d) korzystanie z przedmiotu dofinansowania nie wpłynie niekorzystnie na sprawność kończyn,
- e) nie ma przeciwwskazań medycznych do korzystania z przedmiotu dofinansowania;

Dysfunkcje uniemożliwiające samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym (w przypadku Obszaru C Zadanie 1) – należy przez to rozumieć sytuację, kiedy stan zdrowia osoby niepełnosprawnej oraz poziom dysfunkcji narządu ruchu wyklucza samodzielne poruszanie się i przemieszczanie przy pomocy ręcznego wózka inwalidzkiego; brak takiej możliwości powinien wynikać z dysfunkcji charakteryzującej się znacznie obniżoną sprawnością ruchową w zakresie co najmniej jednej kończyny dolnej i górnej; stan ten może wynikać ze schorzeń o różnej etiologii (m.in. amputacje, porażenia mózgowie, choroby neuromięśniowe) i musi być potwierdzony zaświadczeniem lekarskim; oceniając zasadność zakupu wózka o napędzie elektrycznym należy brać pod uwagę, czy:

- a) korzystanie z wózka o napędzie elektrycznym jest wskazane z punktu widzenia procesu rehabilitacji (czy nie spowoduje wstrzymania lub pogorszenia tego procesu)

- b) korzystanie z wózka o napędzie elektrycznym wpłynie niekorzystnie na sprawność kończyn
- c) istnieją przeciwwskazania do korzystania z wózka o napędzie elektrycznym (np. utraty przytomności, epilepsja),
- d) zakres i rodzaj ograniczeń stanowi poważne utrudnienie w samodzielnym funkcjonowaniu osoby niepełnosprawnej

Dysfunkcja narządu słuchu (w przypadku Obszaru A Zadanie 4 oraz Obszaru B Zadanie 4) – należy przez to rozumieć dysfunkcję narządu słuchu stanowiącą powód wydania orzeczenia o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a w przypadku, gdy orzeczenie jest wydane z innego powodu lub wniosek w Obszarze B Zadanie 4 dotyczy osoby niepełnosprawnej w wieku do lat 16 – ubytek słuchu powyżej 70 decybeli (db) w uchu lepszym, stan ten musi być potwierdzony w odpowiednim dokumencie lub zaświadczeniu wydanym przez lekarza specjalistę.

Dysfunkcja narządu słuchu w stopniu wymagającym korzystania z usług tłumacza języka migowego (w przypadku Obszaru A Zadanie 3) – należy przez to rozumieć dysfunkcję narządu słuchu stanowiącą powód wydania orzeczenia o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, w efekcie której osoba niepełnosprawna komunikuje się z otoczeniem metodami wspomagającymi/alternatywnymi, a dla prawidłowej komunikacji w trakcie kursu i egzaminu na prawo jazdy, zgodnie z oświadczeniem/ zapotrzebowaniem wnioskodawcy, niezbędne jest wsparcie w formie usługi tłumacza migowego.

Dysfunkcja narządu wzroku (w przypadku Obszaru B Zadanie 1) - należy przez to rozumieć dysfunkcję wzroku stanowiącą powód wydania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności, a także w przypadku:

- a) gdy dysfunkcja narządu wzroku nie jest przyczyną wydania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności, ale wnioskodawca przedłoży zaświadczenie lekarskie wystawione przez lekarza okulistę potwierdzające, że osoba niepełnosprawna, której dotyczy wniosek, ma ostrość wzroku (w korekcji) w oku lepszym równą lub poniżej 0,05 lub ma zwężenie pola widzenia do 20 stopni;
- b) osób niepełnosprawnych w wieku do 16 roku życia - gdy wnioskodawca przedłoży zaświadczenie lekarskie wystawione przez lekarza okulistę potwierdzające, że osoba niepełnosprawna, której dotyczy wniosek, ma ostrość wzroku (w korekcji) w oku lepszym równą lub poniżej 0,3 lub ma zwężenie pola widzenia do 30 stopni;

z uwzględnieniem zapisów pojęcia „osoba niewidoma”

Osoba niewidoma – należy przez to rozumieć osobę niepełnosprawną z dysfunkcją narządu wzroku, o której mowa wyżej z tym, że w przypadku:

- a) osoby posiadającej znaczny stopień niepełnosprawności, ostrość wzroku (w korekcji) w oku lepszym jest równa lub niższa niż 0,05 lub pole widzenia jest zwężone do 20 stopni,
- b) osoby niepełnosprawnej w wieku do 16 roku życia, ostrość wzroku (w korekcji) w oku lepszym jest równa lub niższa niż 0,1 lub pole widzenia jest zwężone do 30 stopni,

co musi wynikać z zaświadczenia lekarskiego wystawionego przez lekarza okulistę.

Dysfunkcja narządu wzroku (w przypadku Obszaru B Zadanie 3) – należy przez to rozumieć dysfunkcję wzroku stanowiącą powód wydania orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a w przypadku, gdy orzeczenie jest wydane z innego powodu – także dysfunkcję powodującą obniżenie ostrości wzroku (w korekcji) w oku lepszym równą lub poniżej 0,1 lub zwężenie pola widzenia do 30 stopni, potwierdzoną zaświadczeniem lekarskim wystawionym przez lekarza okulistę;

Dysfunkcja obu kończyn górnych (w przypadku Obszaru B zadanie 1) – należy przez to rozumieć stan potwierdzony zaświadczeniem lekarskim wydanym przez lekarza specjalistę: wrodzony brak lub amputację obu kończyn górnych – co najmniej w obrębie przedramienia, a także dysfunkcję charakteryzującą się znacznie obniżoną sprawnością ruchową w zakresie obu kończyn górnych w stopniu znacznie utrudniającym korzystanie ze standardowego sprzętu elektronicznego, wynikająca ze schorzeń o różnej etiologii (m.in. porażenia mózgowie, choroby neuromięśniowe);

Ekspert PFRON (w przypadku Obszaru C Zadanie nr 3 i nr 4) – należy przez to rozumieć specjalistę wojewódzkiego z dziedziny rehabilitacji medycznej lub ortopedii i traumatologii albo innego specjalistę w tych dziedzinach, wskazanego przez jednego z wymienionych specjalistów, który prowadzi na terenie danego województwa długotrwałą opiekę protetyczną nad osobami po amputacjach kończyn; wyboru ekspertów PFRON dokonuje PFRON; ekspertem nie może być osoba, która aktualnie oraz w ciągu ostatnich 3 lat, była przedstawicielem prawnym lub handlowym, członkiem organów nadzorczych bądź zarządzających lub pracownikiem protezowni (zakładu ortopedycznego); ekspertom PFRON przysługuje wynagrodzenie za wydanie opinii do wniosku zakwalifikowanego do dofinansowania, w zakresie:

- a) stabilności procesu chorobowego wnioskodawcy,
  - b) rokowań co do zdolności wnioskodawcy do pracy w wyniku wsparcia udzielonego w programie,
- oraz o ile dotyczy:
- c) celowości zwiększenia jakości protezy do poziomu IV (dla zdolności do pracy wnioskodawcy) i zwiększenia kwoty dofinansowania.

Ekspert PFRON (w przypadku Obszaru C Zadanie 1) – należy przez to rozumieć lekarza specjalistę z dziedziny rehabilitacji medycznej lub ortopedii i traumatologii albo innego lekarza specjalistę w dziedzinie związanej z przedmiotem dofinansowania; funkcję eksperta Państwowego Funduszu Rehabilitacji osób niepełnosprawnych zleca właściwy terytorialnie Oddział PFRON; ekspertem nie może być osoba, która aktualnie oraz w ciągu ostatnich 3 lat, była przedstawicielem prawnym lub handlowym, członkiem organów nadzorczych bądź zarządzających lub pracownikiem firm(y), oferujących sprzedaż towarów/usług będących przedmiotem wniosku ani nie jest i nie był w żaden inny sposób powiązany z zarządaniem tych firm poprzez np.: związki gospodarcze, rodzinne, osobowe itp. W przypadku braku możliwości zlecenia na terenie działania Oddziału funkcji eksperta PFRON, zlecenie na zaopatrzenie w wyroby medyczne na wózek inwalidzki o napędzie elektrycznym (specjalny) potwierdzone przez Narodowy Fundusz Zdrowia, może być traktowane jak pozytywna opinia eksperta PFRON w zakresie rokowania uzyskania przez potencjalnego beneficjenta zdolności do pracy albo do podjęcia nauki w wyniku wsparcia udzielonego w programie.

ePUAP – należy przez to rozumieć Elektroniczną Platformę Usług Administracji Publicznej

Gospodarstwo domowe wnioskodawcy – należy przez to rozumieć, w zależności od stanu faktycznego:

wspólne gospodarstwo – gdy wnioskodawca ma wspólny budżet domowy z innymi osobami, wchodzącymi w skład jego rodziny,

lub

samodzielne gospodarstwo – gdy wnioskodawca mieszka i utrzymuje się samodzielnie i może udokumentować, że z własnych dochodów lub przy wsparciu właściwych instytucji ponosi wszelkie opłaty z tego tytułu;

przy czym wnioskodawcę, który ukończył 25 rok życia i nie osiąga własnych dochodów ani nie korzysta ze wsparcia właściwych instytucji, zalicza się do wspólnego gospodarstwa domowego rodziców/ opiekunów

Informacja o zaliczeniu przez wnioskodawcę semestru/ półroczu objętego dofinansowaniem – należy przez to rozumieć każdą udokumentowaną informację potwierdzającą, że student pobierał naukę w semestrze objętym dofinansowaniem (np. wpis na kolejny semestr, w tym warunkowy, informacja o dopuszczeniu do sesji egzaminacyjnej, potwierdzenie zdania egzaminu w trakcie sesji egzaminacyjnej, np. w formie oceny itp.); źródłem informacji może być np. indeks, wydruk z USOS potwierdzony przez uczelnię/szkołę, zaświadczenie uczelni/szkoły, itp.);

Karta Dużej Rodziny – należy przez to rozumieć dokument identyfikujący członka rodziny wielodzietnej, zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2020r. poz. 1348 lub inny dokument, na podstawie którego wnioskodawca objęty jest działaniami/ ulgami adresowanymi do rodzin wielodzietnych, ujętymi w ramy programów, które pod różnymi nazwami funkcjonują w Polsce bądź wprowadzonymi jako samodzielny instrument nieobudowany programem,

Kolegium – należy przez to rozumieć kolegium utworzone zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020r., poz. 910, z późn. zm.);

Koszty kursu i egzaminów (w przypadku Obszaru A Zadanie 2 i Zadanie 3) – należy przez to rozumieć koszty związane z uczestnictwem osoby niepełnosprawnej w kursie i przeprowadzeniem egzaminu, w tym także wszelkie opłaty z nimi związane oraz jazdy doszkalające

Koszty utrzymania sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego (Obszar B Zadanie 5) – należy przez to rozumieć koszty związane z utrzymaniem sprawności technicznej sprzętu elektronicznego zakupionego w ramach realizacji programu, w tym koszt zakupu dodatkowych elementów, służących rozbudowie posiadanego sprzętu lub dodatkowego wyposażenia lub oprogramowania (w celu osiągnięcia minimalnych wymogów technicznych lub dokonania koniecznych aktualizacji, niezbędnych do zachowania funkcjonalności sprzętu lub oprogramowania), a także koszt niezbędnych napraw, przeglądów czy konserwacji;

Koszty zapewnienia opieki dla osoby zależnej (Obszar D) – należy przez to rozumieć koszty związane z pobytem dziecka w żłobku, przedszkolu, klubie dziecięcym, punkcie przedszkolnym, zespole wychowania przedszkolnego, oddziale przedszkolnym w szkole (opłaty potwierdzone dokumentem finansowym wystawionym przez daną placówkę, np. opłata stała za pobyt lub wyżywienie, na Radę Rodziców), a także koszty sprawowania opieki przez dziennego opiekuna lub nianię. Podstawą sprawowania opieki przez dziennego opiekuna lub nianię jest ustawa z dnia 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. z 2019r. poz. 409).

Miejsce zamieszkania – należy przez to rozumieć, zgodnie z normą kodeksu cywilnego (art. 25 KC) miejscowość, w której wnioskodawca przebywa z zamiarem stałego pobytu, będąca ośrodkiem życia codziennego wnioskodawcy, w którym skoncentrowane są jego plany życiowe (cechy ośrodka osobistych i majątkowych interesów); o miejscu zamieszkania nie decyduje jedynie fakt przebywania w określonym mieście, ale również zamiar stałego pobytu i chęć skoncentrowania swoich interesów życiowych w danym miejscu; można mieć tylko jedno miejsce zamieszkania; miejscem zamieszkania dziecka pozostającego pod władzą rodzicielską jest miejsce zamieszkania rodziców albo tego z rodziców, któremu wyłącznie przysługuje władza rodzicielska lub któremu zostało powierzone wykonywanie władzy rodzicielskiej;

Nauka (w przypadku Obszaru C Zadanie 1) – należy przez to rozumieć naukę w ramach każdej z form edukacji przewidzianych w art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020r. poz. 910, z późn. zm.), a także w szkole wyższej lub w ramach przewodu doktorskiego otwartego poza studiami doktoranckimi.

Nauce w szkole wyższej – należy przez to rozumieć naukę w następujących formach edukacji na poziomie wyższym: studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie,

studia podyplomowe lub doktoranckie (trzeciego stopnia) prowadzone przez szkoły wyższe w systemie stacjonarnym (dziennym) lub niestacjonarnym (wieczorowym, zaocznym lub eksternistycznym, w tym również za pośrednictwem Internetu) lub szkoły doktorskie;

Opłata za naukę (czesne) – należy przez to rozumieć opłatę pobieraną za naukę w szkole policealnej lub wyższej w okresie objętym umową dofinansowania; opłata za naukę (czesne) nie obejmuje innych opłat z tytułu usług edukacyjnych (przykładowo: opłaty związanej z powtarzaniem określonych zajęć z powodu niezadowolających wyników w nauce, zajęcia nieobjęte planem studiów, za inne niż filologia studia realizowane w języku obcym) ani innych opłat przewidzianych przepisami prawa powszechnie obowiązującego (przykładowo za wydanie: legitymacji studenckiej i jej duplikatu, dyplomu ukończenia studiów, jego duplikatu oraz dodatkowego odpisu dyplomu w tłumaczeniu na język obcy, itp.), które to koszty mogą być pokrywane przez beneficjenta pomocy ze środków dofinansowania przyznanego w formie dodatku na pokrycie kosztów kształcenia.

Oprządkowanie elektryczne do wózka ręcznego (w przypadku Obszaru C Zadanie 5) – należy przez to rozumieć przystawne elementy/osprzęt (napęd elektryczny wraz z wyposażeniem, także dodatkowym) możliwe do zamontowania w standardowym wózku inwalidzkim (ręcznym), gwarantujące maksymalne odciążenie przy jeździe, pchaniu lub hamowaniu wózka, także na nierównych nawierzchniach, zwiększające mobilność osoby niepełnosprawnej i umożliwiające samodzielne przemieszczanie się.

Oprządkowanie samochodu (w przypadku Obszary A Zadanie 1) – należy przez to rozumieć dostosowane do indywidualnych potrzeb związanych z rodzajem niepełnosprawności adresata programu urządzenia (montowane fabrycznie lub dodatkowo) lub również wyposażenie samochodu, które umożliwi użytkowanie samochodu przez osobę niepełnosprawną z dysfunkcją ruchu lub przewożenie samochodem osoby niepełnosprawnej oraz niezbędnego sprzętu rehabilitacyjnego; do mobilnych przedmiotów można zaliczyć przykładowo: specjalny fotel pasażera, w tym fotelik dziecięcy, podnośnik lub najazd/podjazd/rampę podjazdową do wózka inwalidzkiego, dodatkowe pasy do mocowania wózka inwalidzkiego itp.

Oprządkowanie samochodu (w przypadku Obszaru A Zadanie 4) – należy przez to rozumieć dostosowane do indywidualnych potrzeb związanych z rodzajem niepełnosprawności wnioskodawcy wyposażenie/technologie, sprzęty i urządzenia, montowane fabrycznie lub dodatkowo w samochodzie, a także inne np. mobilne sprzęty i urządzenia (a także technologie i oprogramowanie), które umożliwiają użytkowanie samochodu przez osobę niepełnosprawną z dysfunkcją słuchu, w tym wspomagające poprawną komunikację z osobą niesłyszącą (komunikator, tablet ze specjalnym oprogramowaniem), sygnalizatory i aplikacje, z wyłączeniem aparatów słuchowych.

Osoba głuchoniewidoma – należy przez to rozumieć osobę niepełnosprawną, która na skutek równoczesnego uszkodzenia słuchu i wzroku napotyka bardzo duże trudności w wymianie informacji oraz w komunikowaniu się, stan ten musi być potwierdzony w odpowiednim dokumencie lub zaświadczeniu lekarskim

Osoba poszkodowana w wyniku działania żywiołu lub innych zdarzeń losowych – należy przez to rozumieć:

- a) osobę zamieszkujejącą na terenie gminy umieszczonej w wykazie określonym w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów, wydanym na podstawie art. 2 ustawy z dnia 11 sierpnia 2001r. o szczególnych zasadach odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu (Dz.U. z 2020r. poz. 764), wobec której (lub wobec członka jej gospodarstwa domowego) podjęta została decyzja o przyznaniu zasiłku celowego w związku z wystąpieniem zdarzenia noszącego znamiona klęski żywiołowej dla osób lub rodzin, które poniosły straty w gospodarstwach domowych (budynkach mieszkalnych, podstawowym wyposażeniu gospodarstw domowych)

na podstawie art. 40 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020r. poz. 1876), a także,

- b) osobę, którą dotknęło inne zdarzenie losowe, skutkujące stratami materialnymi w gospodarstwie domowym (np. pożar, kradzież, zalanie), udokumentowane/ potwierdzone przez właściwą jednostkę (np. jednostkę pomocy społecznej, straż pożarną, Policję)

Osoba zależna (w przypadku Obszaru D) – należy przez to rozumieć dziecko będące pod opieką wnioskodawcy i przebywające w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką w ramach: klubu dziecięcego, punktu przedszkolnego, zespołu wychowania przedszkolnego, oddziału przedszkolnego w szkole, a także pod opieką dziennego opiekuna lub niani (w przypadku dzieci w wieku pozwalającym na przyjęcie do żłobka lub przedszkola lub klubu dziecięcego, punktu przedszkolnego, zespołu wychowania przedszkolnego, oddziału przedszkolnego w szkole);

Posiadacz samochodu (w przypadku Obszaru A) (w rozumieniu programu) – należy przez to rozumieć jego właściciela lub współwłaściciela; w przypadku osób niepełnoletnich i pozbawionych zdolności do czynności prawnych, posiadaczem samochodu jest wnioskodawca (opiekun prawny lub przedstawiciel ustawowy); w przypadku, gdy wnioskodawca ubiega się o dofinansowanie wyłącznie sprzętu/urządzeń mobilnych (niemontowanych w samochodzie na stałe), posiadanie samochodu może być udokumentowane aktualną umową (np. umowa użytkowania, najmu, użyczenia, dzierżawy itd.).

Proteza kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (Obszar C Zadanie nr 3 i nr 4) – należy przez to rozumieć protezę/protezy kończyny górnej i/lub dolnej na III lub IV poziomie jakości protez

Poziom jakości protez kończyny górnej – należy przez to rozumieć:

poziom III - proteza z precyzyjnymi elementami mechanicznymi oraz nowoczesnym zawieszeniem kikuta (także z wykorzystaniem technologii silikonowej) oraz bardzo dobrym wykończeniem kosmetycznym; uniezależnia pacjenta od otoczenia w stopniu umożliwiającym podjęcie aktywności zawodowej,

poziom IV - proteza z elementami bioelektrycznymi (lub elementy kombinowane bioelektryczne i mechaniczne - tzw. hybrydowa); proteza w części bioelektrycznej sterowana impulsami z zachowanych grup mięśniowych; w znacznym stopniu pozwala na uniezależnienie się od otoczenia, jednak nie zawsze jest akceptowana przez pacjentów, w szczególności z powodu znacznej wagi;

Poziom jakości protez kończyny dolnej – należy przez to rozumieć:

poziom III - poziom bardzo dobry; proteza taka wykonana na nowoczesnych elementach (stopa, staw kolanowy) oraz posiadająca bardzo dobre zawieszenie w leju, także na elementach silikonowych; w tej grupie protez pacjent może otrzymać zaopatrzenie zapewniające takie możliwości lokomocyjne, aby mógł podjąć lub kontynuować aktywność zawodową;

poziom IV - grupa najnowocześniejszych w świecie protez, także z elementami sterowanymi cyfrowo, z wielowarstwowymi lejami oraz najlżejszymi elementami nośnymi; umożliwiają w niektórych przypadkach także aktywność sportową i rekreacyjną pacjentów

Półrocze/ semestr – należy przez to rozumieć okres, na który może zostać przyznana pomoc finansowa na pokrycie kosztów nauki w szkole, obejmujący zajęcia dydaktyczne, sesję egzaminacyjną

Prawo jazdy – należy przez to rozumieć dokument wydany przez odpowiednie organy państwowe, potwierdzający uprawnienia jego posiadacza do prowadzenia pojazdów mechanicznych, z wyłączeniem kategorii: A, A1, A2 i AM; warunkiem uzyskania prawa jazdy jest w myśl art. 11 ust. 1 ustawy o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2020r. poz. 1268, z późn. zm.) m.in. uzyskanie orzeczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań do kierowania pojazdem określonej kategorii;

Profil zaufany – należy przez to rozumieć sposób uwierzytelniania wnioskodawcy/ użytkownika dostępny na ePUAP;

Przeciętny miesięczny dochód wnioskodawcy – należy przez to rozumieć dochód w przeliczeniu na jedną osobę w gospodarstwie domowym wnioskodawcy, o jakim mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2020r. poz. 111), obliczony za kwartał poprzedzający kwartał, w którym złożono wniosek; dochody z różnych źródeł sumują się; w przypadku działalności rolniczej – dochód ten oblicza się na podstawie wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego w 2019r. (Obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 23 września 2020r. – M.P. z 2020r. poz. 852) według wzoru: $[(3\ 244\ \text{zł} \times \text{liczba hektarów})/12]/\text{liczba osób w gospodarstwie domowym wnioskodawcy}$

Przerwa w nauce (w przypadku modułu II) – należy przez to rozumieć przerwę w kontynuowaniu nauki, w trakcie której osoba niepełnosprawna nie ponosi kosztów nauki, np. urlop dziekański, urlop zdrowotny.

Skuter o napędzie elektrycznym – należy przez to rozumieć czterokołowy lub trzykołowy skuter/pojazd o napędzie elektrycznym, także składany/kompaktowy, pełniący funkcję wózka inwalidzkiego przeznaczonego dla osoby niepełnosprawnej ruchowo do poruszania się; skuter wyposażony jest m.in. w oddzielną, nastawną kolumnę kierownicy

Spowolnienie toku studiów/nauki - należy przez to rozumieć indywidualną organizację studiów/nauki lub indywidualny tok studiów/nauki, przyjęty na podstawie decyzji uczelni/szkoły, umożliwiający wydłużenie okresu trwania studiów/nauki (np. jeden semestr w ciągu roku akademickiego/szkolnego). O ile decyzja o spowolnieniu toku studiów/nauki nie jest decyzją o powtarzaniu roku, wnioskodawca może korzystać z pomocy w module II na zasadach ogólnych.

Refundacja kosztów - może dotyczyć kosztów:

- 1) w przypadku **Modułu I**
Obszar A: Zadanie 1 i 4, Obszar B: Zadanie 1,3,4 Obszar C: Zadanie 1,3,5 – wyłącznie kosztów poniesionych po zawarciu umowy dofinansowania
W pozostałych przypadkach – także kosztów poniesionych do 180 dni przed dniem złożenia wniosku,
- 2) w przypadku **Modułu II** – kosztów opłaty za naukę (czesnego) dotyczących bieżącego roku szkolnego lub akademickiego, niezależnie od daty ich poniesienia. Umowa dot. refundacji może być zawarta także po zakończeniu roku szkolnego lub roku akademickiego, którego dotyczy wniosek.

Wnioskodawca ubiegający się o refundację kosztów poniesionych przed dniem zawarcia umowy dofinansowania, ale w okresie wskazanym w pkt 1 i 2, warunki uczestnictwa w programie musi spełniać także w przypadku:

- a) moduł I Obszar A-C (w zadaniach, które przewidują możliwość refundacji) – w terminie poniesienia kosztu objętego refundacją
- b) Obszar D i moduł II - w okresie objętym refundacją kosztów

Sprzęt elektroniczny lub jego element lub oprogramowanie (w przypadku Obszaru B Zadanie 1 i 3) – należy przez to rozumieć komputer (stacjonarny lub mobilny) oraz/lub współpracujące z nim urządzenia i dedykowane oprogramowanie, umożliwiające ograniczenie skutków rodzaju i stopnia niepełnosprawności (z uwzględnieniem definicji urządzeń brajlowskich); głównym kryterium uznania kwalifikowalności danego kosztu są indywidualne i specyficzne dla danego rodzaju dysfunkcji – potrzeby związane z rehabilitacją zawodową i społeczną potencjalnego beneficjenta

Sprzęt elektroniczny lub jego element lub oprogramowanie (w przypadku Obszaru B Zadanie 4) – należy przez to rozumieć elektroniczne sprzęty i urządzenia lub ich elementy, a także dedykowane oprogramowanie, umożliwiające ograniczanie skutków dysfunkcji narządu słuchu, w tym przede wszystkim sprzęty i urządzenia mobilne (np. laptop, tablet, smartfon); głównym kryterium uznania

kwalifikowalności danego kosztu są indywidualne i specyficzne potrzeby związane z rehabilitacją zawodową i społeczną potencjalnego beneficjenta, w tym potrzeba komunikowania się.

Studia w przyspieszonym trybie – należy przez to rozumieć indywidualną organizację studiów lub indywidualny tok studiów, przyjęty na podstawie decyzji uczelni, umożliwiający skrócenie okresu trwania studiów, przy czym program studiów w przyspieszonym trybie (np. trzy semestry w ciągu roku akademickiego) musi być zgodny z obowiązującymi standardami kształcenia dla danego kierunku studiów i zgodny z obowiązującym planem ogólnym studiów.

Szkołe policealne – należy przez to rozumieć publiczną lub niepubliczną szkołę policealną działającą zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020r. poz. 910, z późn. zm.);

Szkołe wyższe – należy przez to rozumieć publiczną lub niepubliczną uczelnię, w tym szkołę doktorską, działającą zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020r. poz. 85, z późn. zm.) lub uczelnię zagraniczną, a także szkołę wyższą i wyższe seminarium duchowne prowadzone przez Kościół Katolicki lub inne kościoły i związki wyznaniowe.

Urządzenia brajlowskie – należy przez to rozumieć elektroniczne urządzenia, zdolne tworzyć wypukłą formę informacji wyjściowej, możliwą do odczytania przy pomocy zmysłu dotyku

Wózek ręczny z oprzyrządowaniem elektrycznym – należy przez to rozumieć wózek inwalidzki, w tym aktywny, wyposażony w przystawne elementy/osprzęt (napęd elektryczny wraz z wyposażeniem, także dodatkowym), zwiększające mobilność osoby niepełnosprawnej i umożliwiające samodzielne przemieszczanie się.

Wózek inwalidzki o napędzie elektrycznym – należy przez to rozumieć wózek inwalidzki wyposażony w napęd i akumulatory, przeznaczony do przemieszczania się głównie wewnątrz, ale także na zewnątrz pomieszczeń, wraz z wyposażeniem, także dodatkowym; wózek poprawia lub utrzymuje wydolność osoby niepełnosprawnej ruchowo w zakresie mobilności użytecznej w czynnościach codziennych i samoobsłudze, a także uczestniczenia społecznego (w szczególności uczestniczenia w edukacji, wykonywania pracy zarobkowej);

Wymagalne zobowiązania – należy przez to rozumieć:

- a) w odniesieniu do zobowiązań o charakterze cywilnoprawnym – wszystkie bezsporne zobowiązania, których termin płatności dla dłużnika minął, a które nie zostały ani przedawnione ani umorzone,
- b) w odniesieniu do zobowiązań publicznoprawnych, wynikających z decyzji administracyjnych wydawanych na podstawie przepisów k.p.a. – zobowiązania:
  - wynikające z decyzji ostatecznych, których wykonanie nie zostało wstrzymane z upływem dnia, w którym decyzja stała się ostateczna – w przypadku decyzji, w których nie wskazano terminu płatności,
  - wynikające z decyzji ostatecznych, których wykonanie nie zostało wstrzymane z upływem terminu płatności oznaczonego w decyzji – w przypadku decyzji z oznaczonym terminem płatności,
  - wynikające z decyzji nieostatecznych, którym nadano rygor natychmiastowej wykonalności,

Zatrudnienie – należy przez to rozumieć

- a) stosunek pracy na podstawie umowy o pracę, zawartej na czas nieokreślony lub określony, jednakże nie krótszy niż 3 miesiące,

- b) stosunek pracy na podstawie powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę, jeżeli na podstawie przepisów szczególnych pracownik został powołany na czas określony; okres ten nie może być krótszy niż 3 miesiące,
- c) działalność rolniczą w rozumieniu ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2020r., poz. 174, z późn. zm.),
- d) działalność gospodarczą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018r. Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2019r. poz. 1292, z późn. zm.)
- e) zatrudnienie na podstawie umowy cywilnoprawnej, zawartej na okres nie krótszy niż 6 miesięcy (okresy obowiązywania umów następujących po sobie, sumują się)
- f) w przypadku modułu I
  - staż zawodowy w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2020r., poz. 1409);
  - wolontariat w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2020r. poz. 1057), jeśli porozumienie z korzystającym obejmuje co najmniej 6 miesięcy i trwa na dzień złożenia wniosku oraz zawarcia umowy dofinansowania

okresu zatrudnienia wnioskodawcy w ramach ww. mogą się sumować, jeśli następują po sobie w okresie nie dłuższym niż 30 dni, przy czym czas przerwy nie wlicza się w okres zatrudnienia

Zdarzenia losowe: potwierdzone przez właściwe jednostki zdarzenia, nieprzewidziane i niezawinione przez wnioskodawcę/ podopiecznego wnioskodawcy, które były nie do uniknięcia nawet przy zachowaniu należytej staranności, skutkujące utratą, zniszczeniem lub uszkodzeniem przedmiotu dofinansowania w stopniu uniemożliwiającym użytkowanie i naprawę.

Zgoda lekarza specjalisty na użytkowanie skutera o napędzie elektrycznym lub wózka ręcznego z oprzyrządowaniem elektrycznym (w przypadku Obszaru C zadanie 5) – należy przez to rozumieć pozytywną opinię lekarza w zakresie wskazanym w lit. a-e przy definicji pojęcia: „Dysfunkcja narządu ruchu powodująca problemy w samodzielnym przemieszczaniu się (w przypadku Obszaru C Zadanie 5)”

MODUŁ I Likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową

Częstotliwość udzielania pomocy:

Obszar A i Obszar C – Zadania 1 i 3 oraz 5 ponowna pomoc może być udzielona **po upływie 3 lat**, licząc od początku roku następującego po roku, w którym udzielono pomocy.

Obszar B, z wyłączeniem Zadania 5 – ponowna pomoc może być udzielona **po upływie 5 lat**, licząc od początku roku następującego po roku, w którym udzielono pomocy.

Warunek dotyczy:

- pomocy udzielanej w ramach wskazanych zadań,
- osoby niepełnosprawnej, będącej beneficjentem pomocy,

- tego samego celu pomocy, przez który należy rozumieć przedmiot dofinansowania określony ogólnie w danym zadaniu

Obszar C – Zadania 2 i 4 oraz Obszar B Zadanie 5 ponowna pomoc może być udzielana po zakończeniu okresu gwarancji na przedmiot/ usługę wcześniej dofinansowaną.

Warunek dotyczy:

- pomocy udzielanej w ramach wskazanych zadań,
  - osoby niepełnosprawnej, będącej beneficjentem pomocy,
  - gwarancji, dotyczącej przedmiotu dofinansowanego uprzednio ze środków PFRON,
- przy czym o pomoc można ubiegać się nie częściej niż jeden raz w roku kalendarzowym.

Decyzję o przyznaniu dofinansowania z pominięciem ww. okresów można podjąć wobec wnioskodawców, którzy wskutek:

- pogorszenia stanu zdrowia lub zmian w stanie fizycznym nie mogą korzystać z posiadanego, uprzednio dofinansowanego ze środków PFRON przedmiotu dofinansowania
- zdarzeń losowych utracili przedmiot dofinansowania ze środków PFRON albo uległ on zniszczeniu w stopniu uniemożliwiającym użytkowanie i naprawę.

Decyzja o przyznaniu dofinansowania z pominięciem ww. okresów dotyczyć może także:

- okresów obowiązujących w ramach innych zadań finansowanych ze środków PFRON,
- osób uczących się (nie wcześniej niż po uzyskaniu promocji do klasy 6 szkoły podstawowej), które w uzasadnieniu wniosku lub w dodatkowym wystąpieniu wykażą, że posiadany sprzęt lub oprogramowanie nie spełnia potrzeb wynikających z aktualnie realizowanego etapu edukacji – szczególnie w sytuacji zmiany formy kształcenia na wyższą

OBSZAR A – LIKWIDACJA BARIERY TRANSPORTOWEJ

Zadanie 1: pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu

Warunki uczestnictwa:

- znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności lub w przypadku osób do 16 roku życia orzeczenie o niepełnosprawności
- wiek do lat 18 lub wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie
- dysfunkcja narządu ruchu

Zadanie 2: pomoc w uzyskaniu prawa jazdy

Warunki uczestnictwa:

- znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności
- wiek aktywności zawodowej
- dysfunkcja narządu ruchu

Zadanie 3: pomoc w uzyskaniu prawa jazdy

Warunki uczestnictwa:

- znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności
- wiek aktywności zawodowej
- dysfunkcja narządu słuchu, w stopniu wymagającym korzystania z usług tłumacza języka migowego

Zadanie 4: pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu

Warunki uczestnictwa:

- znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności
- wiek aktywności zawodowej
- dysfunkcja narządu słuchu

Zadanie 1 i 4 - refundacja może dotyczyć wyłącznie kosztów poniesionych po zawarciu umowy dofinansowania.

Zadanie 2 i 3 - refundacja może dotyczyć także kosztów poniesionych do 180 dni przed złożeniem wniosku.

OBSZAR B – LIKWIDACJA BARIER W DOSTĘPIE DO UCZESTNICZENIA W SPOŁECZEŃSTWIE INFORMACYJNYM

Zadanie 1: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania

Warunki uczestnictwa:

- znaczny stopień niepełnosprawności lub w przypadku osób do 16 roku życia - orzeczenie o niepełnosprawności
- wiek do 18 lat lub wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie
- dysfunkcja obu kończyn górnych lub narządu wzroku

Zadanie 2: dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania

Warunek uczestnictwa: pomoc udzielona w ramach Obszaru B

Zadanie 3: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania

Warunki uczestnictwa:

- umiarkowany stopień niepełnosprawności
- wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie
- dysfunkcja narządu wzroku

Zadanie 4: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania

Warunki uczestnictwa:

- znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności lub w przypadku osób do 16 roku życia - orzeczenie o niepełnosprawności
- wiek do 18 lat lub wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie
- dysfunkcja narządu słuchu
- trudności w komunikowaniu się za pomocą mowy

Zadanie 5: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu

Warunki uczestnictwa:

- znaczny stopień niepełnosprawności lub w przypadku osób do 16 roku życia - orzeczenie o niepełnosprawności
- pomoc udzielona w Zadaniu: 1,3 lub 4

Zadanie 1, 3 i 4 - refundacja może dotyczyć wyłącznie kosztów poniesionych po zawarciu umowy dofinansowania.

Zadanie 2 i 5 - refundacja może dotyczyć także kosztów poniesionych do 180 dni przed dniem złożenia wniosku.

OBSZAR C – LIKWIDACJA BARIER W PORUSZANIU SIĘ

Zadanie 1: pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym

Warunki uczestnictwa:

- znaczny stopień niepełnosprawności lub w przypadku osób do 16 roku życia - orzeczenie o niepełnosprawności
- zatrudnienie lub nauka lub potwierdzone opinią eksperta PFRON rokowania uzyskania zdolności do pracy albo do podjęcia nauki w wyniku wsparcia udzielonego w programie

Wnioski osób posiadających potwierdzone przez NFZ zlecenie na zaopatrzenie w wyroby medyczne na wózek inwalidzki o napędzie elektrycznym (specjalny) nie wymagają dodatkowej opinii eksperta PFRON.

- wiek do lat 18 lub wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie
- dysfunkcje uniemożliwiające samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym

Zadanie 2: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym

Warunki uczestnictwa:

- znaczny stopień niepełnosprawności lub w przypadku osób do 16 roku życia- orzeczenie o niepełnosprawności

Zadanie 3: pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości.

Zadanie 4: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (co najmniej na III poziomie jakości)

Warunki uczestnictwa (zadanie 3 i 4):

- stopień niepełnosprawności
- wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie,
- potwierdzona opinią eksperta PFRON stabilność procesu chorobowego,
- potwierdzone opinią eksperta PFRON rokowania uzyskania zdolności do pracy w wyniku wsparcia udzielonego w programie

Zadanie 5: pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego

Warunki uczestnictwa:

- znaczny stopień niepełnosprawności lub w przypadku osób do 16 roku życia - orzeczenie o niepełnosprawności - wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie,
- wiek do 18 lat lub wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie
- dysfunkcja narządu ruchu powodująca problemy w samodzielnym przemieszczaniu się,
- zgoda lekarza specjalisty na użytkowanie skutera o napędzie elektrycznym lub wózka ręcznego z oprzyrządowaniem elektrycznym

Zadanie 1, 3 i 5 - refundacja może dotyczyć wyłącznie kosztów poniesionych po zawarciu umowy dofinansowania.

Zadanie 2 i 4 - refundacja może dotyczyć także kosztów poniesionych do 180 dni przed dniem złożenia wniosku.

OBSZAR D – POMOC W UTRZYMANIU AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ POPRZEZ ZAPEWNIENIE OPIEKI DLA OSOBY ZALEŻNEJ

dofinansowanie lub refundacja kosztów opieki nad osobą zależną (opłata za pobyt dziecka w żłobku lub przedszkolu albo inną tego typu opieką)

Warunki uczestnictwa:

- znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności,
- aktywność zawodowa,
- pełnienie roli przedstawiciela ustawowego lub opiekuna prawnego dziecka

Dot. kosztów związanych z pobytem dziecka będące pod opieką wnioskodawcy w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką w ramach: klubu dziecięcego, punktu przedszkolnego, zespołu wychowania przedszkolnego, oddziału przedszkolnego w szkole, a także pod opieką dziennego opiekuna lub niani – zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. z 2021r. poz. 75)

Obszar i rodzaj zadania	Formy i zakres pomocy oraz wysokość <u>maksymalnego dofinansowania</u> ze środków PFRON	Wysokość <u>minimalnego</u> udziału własnego osoby niepełnosprawnej
Obszar A Zadanie 1 Oprządkowanie samochodu	do 10 000 zł z czego na zakup siedziska/fotelika do przewozu osoby niepełnosprawnej – 6 000 zł	15%
Obszar A Zadanie 2 lub 3 Uzyskanie prawa jazdy	do 4 800 zł w tym: - Koszt kursu i egzaminów kat. B – do 2 100 zł - Koszt kursu i egzaminów pozostałych kategorii – do 3 500 zł - Pozostałe koszty w przypadku kursu poza miejscowością zamieszkania wnioskodawcy (związane z zakwaterowaniem, wyżywieniem i dojazdem w okresie trwania kursu) – do 800 zł - Koszt usług tłumacza migowego – do 500 zł	25%
Obszar A Zadanie 4 Oprządkowanie samochodu	do 4 000 zł	15%
Obszar B Zadanie 1 Sprzęt elektroniczny, jego elementy, oprogramowanie	- osoby niewidome – do 24 000 zł , z czego na urządzenia brajlowskie – do 15 000 zł - dla pozostałych osób z dysfunkcją narządu wzroku – do 9 000 zł - osoby z dysfunkcją obu kończyn górnych – do 7 000 zł	10%
Obszar B Zadanie 2 Szkolenie komputerowe	- osoby głuchoniewidome – do 4 000 zł - osoby z dysfunkcją narządu słuchu – do 3 000 zł - pozostali adresaci programu – do 2 000 zł z możliwością zwiększenia kwoty dofinansowania w indywidualnych przypadkach, maksymalnie o 100% wyłącznie w przypadku, gdy poziom dysfunkcji narządu wzroku lub słuchu wymaga zwiększenia liczby godzin szkolenia	Brak
Obszar B Zadanie 3 Sprzęt elektroniczny, jego elementy, oprogramowanie	do 7 500 zł	10%
Obszar B Zadanie 4 Sprzęt elektroniczny, jego elementy, oprogramowanie	do 4 000 zł	10 %
Obszar B Zadanie 5 Sprawność techniczna posiadanego sprzętu elektronicznego	do 1 500 zł	10%
Obszar C Zadanie 1 Zakup wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	do 10 000 zł z możliwością zwiększenia kwoty dofinansowania do kwoty rekomendowanej przez eksperta PFRON, jednak nie więcej niż 25 000 zł. Refundacja kosztów dojazdu na spotkanie z ekspertem PFRON – nie więcej niż 200 zł	10%
Obszar C Zadanie 2 Sprawność techniczna wózka elektrycznego	do 3 500 zł z czego na zakup jednego akumulatora – nie więcej niż 1 000 zł	Brak

Obszar C Zadanie 3 Proteza, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	Przy amputacji: - w zakresie ręki – do 12 000 zł - przedramienia – do 26 000 zł - ramienia lub wyłuszczeniu w stawie barkowym – do 30 000 zł - na poz. stopy lub podudzia – do 18 000 zł - na wysokości uda (także przez staw kolanowy) – do 25 000 zł - uda lub wyłuszczeniu w stawie biodrowym – do 30 000 zł możliwość zwiększenia w wyjątkowych przypadkach kwoty dofinansowania do kwoty rekomendowanej przez eksperta PFRON i wyłącznie wtedy, gdy celowość zwiększenia jakości protezy do poziomu IV (dla zdolności do pracy wnioskodawcy), zostanie zarekomendowana przez eksperta PFRON Refundacja kosztów dojazdu na spotkanie z ekspertem PFRON – nie więcej niż 200 zł	10%
Obszar C Zadanie 4 Sprawność techniczna protezy, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	Przy amputacji: - w zakresie ręki – do 3 600 zł - przedramienia – do 7 800 zł - ramienia lub wyłuszczeniu w stawie barkowym – do 9 000 zł - na poziomie stopy lub podudzia – do 5 400 zł - na wysokości uda (także przez staw kolanowy) – do 7 500 zł - uda lub wyłuszczeniu w stawie biodrowym – do 9 000 zł Refundacja kosztów dojazdu na spotkanie z ekspertem PFRON – nie więcej niż 200 zł	10%
Obszar C Zadanie 5 Zakup skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania do elektrycznego do wózka ręcznego	do 7 500 zł	25%
Obszar D Koszt opieki nad osobą zależną	do 300 zł miesięcznie – tytułem kosztów opieki nad jedną (każdą) osobą zależną	15%

Środki finansowe stanowiące udział własny wnioskodawcy mogą pochodzić z różnych źródeł, jednak nie mogą pochodzić ze środków PFRON.

MODUŁ II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

Warunki uczestnictwa:

1. Znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności.
2. Nauka w szkole wyższej lub w szkole policealnej lub kolegium lub przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi.

1. Rodzaj wsparcia:

Dofinansowanie lub refundacja kosztów uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym.

Kwoty dofinansowania ze środków PFRON w ramach Modułu II poniesionych kosztów nauki dotyczących jednego semestru/ półrocza wynosi:	
Opłata za naukę (czesne)	Równowartość kosztów czesnego w ramach jednej, aktualnie realizowanej formy kształcenia na poziomie wyższym (na jednym kierunku) – niezależnie od daty poniesienia kosztów, z uwzględnieniem zasad wkładu własnego wnioskodawcy. Przy czym dofinansowanie powyżej kwoty 4 000 zł jest możliwe wyłącznie w przypadku, gdy wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu wnioskodawcy nie przekracza kwoty 764 zł (netto) na osobę – lub zgodnie z zasadami w pkt 6
Dodatek na pokrycie kosztów kształcenia	do 1 000 zł – dla wnioskodawców pobierających naukę w szkole policealnej lub kolegium, do 1 500 zł – dla pozostałych wnioskodawców <u>z możliwością zwiększenia, nie więcej niż o :</u> 700 zł – w sytuacji , gdy wnioskodawca ze znacznym stopniem niepełnosprawności ponosi dodatkowe koszty z powodu barier w poruszaniu się lub z powodu barier w komunikowaniu się 500 zł – w przypadku, gdy wnioskodawca ponosi koszty z tytułu pobierania nauki poza miejscem zamieszkania 300 zł – w przypadku, gdy wnioskodawca posiada aktualną (ważną) Kartę Dużej Rodziny 300 zł – w przypadku, gdy wnioskodawca pobiera naukę jednocześnie na dwóch (lub więcej) kierunkach studiów/ nauki (przyznanie tej kwoty oznacza dofinansowanie kosztów nauki/udzielenie pomocy także na drugim kierunku) 200 zł – w przypadku, gdy wnioskodawca studiuje w przyspieszonym trybie 300 zł – w przypadku, gdy wnioskodawcą jest osoba poszkodowana w 2020 lub 2021 roku w wyniku działania żywiołu lub innych zdarzeń losowych. 300 zł – w przypadku, gdy wnioskodawca korzysta z usług tłumacza języka migowego 800 zł - w przypadku, gdy wnioskodawca posiada podpis elektroniczny/Profil Zaufany na platformie e PUAP i złoży wniosek o dofinansowanie w formie elektronicznej w dedykowanym systemie przygotowanym przez PFRON, przy czym możliwość ta dotyczy tylko tych wnioskodawców, którzy skorzystają z tego zwiększenia po raz pierwszy (wsparcie jest jednorazowe) 500 zł – w przypadku, gdy wnioskodawca w poprzednim semestrze pobierał lub aktualnie pobiera naukę w formie zdalnej (w związku z pandemią) <i>Pomoc w formie dodatku na pokrycie kosztów kształcenia ma charakter progresywny i motywacyjny.</i> <i>Wysokość dodatku dla każdego wnioskodawcy jest uzależniona od jego postępów w nauce i jest wyliczana zgodnie z zasadami określonymi w pkt 2*</i>
Dodatek na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego	do 4 000 zł

2. * **Wysokość dodatku na pokrycie kosztów kształcenia wynosi:**

- 1) **do 50 %** wyliczonej dla wnioskodawcy maksymalnej kwoty dodatku – w przypadku pobierania nauki **na pierwszym roku nauki** w ramach wszystkich form edukacji na poziomie wyższym, **w przypadku form kształcenia trwających jeden rok – do 75%** wyliczonej dla wnioskodawcy maksymalnej kwoty dodatku,
- 2) **do 75 %** wyliczonej dla wnioskodawcy maksymalnej kwoty dodatku – w przypadku pobierania nauki **na kolejnym, drugim roku edukacji** w ramach wszystkich form edukacji na poziomie wyższym,
- 3) **do 100 %** wyliczonej dla wnioskodawcy maksymalnej kwoty dodatku – w przypadku pobierania nauki **w kolejnych latach (od trzeciego roku)** danej formy edukacji na poziomie wyższym,
przy czym **uczestnicy studiów II stopnia i uczestnicy studiów doktoranckich mogą otrzymać dodatek w kwocie maksymalnej na każdym etapie nauki**

3. **Dodatek** na pokrycie kosztów kształcenia **nie przysługuje w przypadku**, gdy wnioskodawca w ramach danej formy kształcenia na poziomie wyższym, zmieniając kierunek lub szkołę/ uczelnię w trakcie pobierania nauki (nie ukończywszy jej), ponownie pobiera naukę na poziomie (semestr/półrocze) objętym uprzednio dofinansowaniem ze środków PFRON w ramach programu.

4. **Wysokość udziału własnego wnioskodawcy w zakresie kosztów czesnego**

Liczba form kształcenia jednocześnie objętych dofinansowaniem w ramach programu	Wnioskodawcy <u>zatrudnieni</u>	Wnioskodawcy <u>nie zatrudnieni</u>
Jedna forma kształcenia na poziomie wyższym (na jednym kierunku)	15 %	Brak
Więcej niż jedna forma kształcenia na poziomie wyższym (więcej niż jeden kierunek)	65 % *	50% *

* warunek dotyczy drugiej i kolejnych form kształcenia na poziomie wyższym (drugiego i kolejnych kierunków)

5. Z obowiązku wniesienia udziału własnego w module II zwolniony jest zatrudniony wnioskodawca, gdy wysokość jego przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekracza kwoty 764 zł (netto) na osobę.
6. Decyzja w sprawie wyrażenia zgody na zwiększenie kwoty dofinansowania kosztów opłaty za naukę (czesne) dla wnioskodawcy, którego przeciętny miesięczny dochód przekracza kwotę 764 zł lub zwiększenia kwoty dofinansowania dodatku na

uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego może być podjęta przez Pełnomocników Zarządu PFRON w Biurze PFRON, na podstawie wystąpienia i pozytywnej opinii Realizatora programu lub właściwego Oddziału PFRON. W opinii tej Realizator programu lub Oddział PFRON wskazuje w szczególności:

- 1) proponowaną wysokość dofinansowania kosztów opłaty za naukę (czesne) lub opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego,
  - 2) uzasadnienie proponowanej decyzji, w tym:
    - a) dotyczące wysokości dofinansowania, przede wszystkim ze względu na atrakcyjność kierunku nauki wybranego przez wnioskodawcę na otwartym rynku pracy,
    - b) wskazanie innych okoliczności zasługujących na indywidualne rozpatrzenie sprawy (na podstawie informacji przekazanych przez wnioskodawcę)
  - 3) średni i najniższy, procentowy udział środków PFRON w dofinansowanych przez Realizatora programu kosztach:
    - a) opłaty za naukę (czesne) w ramach wniosków wnioskodawców, których przeciętny miesięczny dochód przekracza kwotę 764 zł,
    - b) dodatku na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego, objętych pomocą ze środków PFRON w semestrze/ półroczu, którego dotyczy proponowana decyzja,
  - 4) wysokość limitu środków PFRON w dyspozycji Realizatora programu na dofinansowania w module II (na dzień sporządzania opinii) wraz z informacją, czy decyzja wymaga zwiększenia tego limitu,
  - 5) wykaz analizowanych dokumentów stanowiących podstawę wydanej opinii.
7. W przypadku, gdy wnioskodawca jednocześnie pobiera naukę w ramach dwóch i więcej form kształcenia na poziomie wyższym (kierunków studiów), kwota dofinansowania opłaty za naukę (czesne) może być zwiększona o równowartość połowy kosztów czesnego na kolejnym/ kolejnych kierunkach nauki, z uwzględnieniem zasad wkładu własnego wnioskodawcy, przy czym dofinansowanie powyżej kwoty 2 000 zł jest możliwe wyłącznie w przypadku, gdy wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu wnioskodawcy nie przekracza kwoty 764 zł (netto) na osobę.

8. W przypadku osób, które mają wszczęty przewód doktorski, a nie są uczestnikami studiów doktoranckich, przysługuje wyłącznie dodatek na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktoranckiego.

9. Zasady przekazania dofinansowania w ramach MODUŁU II

1) Przekazanie dofinansowania kosztów opłaty **za naukę (czesne) oraz dodatku na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego** następuje po zawarciu umowy dofinansowania.

2) Przekazanie **dodatku na pokrycie kosztów kształcenia**, następuje po zawarciu umowy dofinansowania i przekazaniu Realizatorowi programu informacji o zaliczeniu przez wnioskodawcę semestru/półrocza objętego dofinansowaniem lub po złożeniu zaświadczenia ze szkoły/uczelni, że wnioskodawca uczęszczał na zajęcia, objęte planem/programem studiów/nauki.

3) Wnioskodawca, który w okresie objętym dofinansowaniem, z przyczyn innych niż niezależnych od niego (np. stanu zdrowia) – nie uczęszczał na zajęcia objęte planem/programem studiów/nauki, a w przypadku przewodu doktorskiego – nie realizował przewodu doktorskiego zgodnie z przyjętym harmonogramem, zobowiązany jest do zwrotu kwoty dofinansowania kosztów nauki w tym semestrze/ półroczu

10. Dopuszczalność udzielania pomocy w ramach modułu II:

1) Każdy wnioskodawca może uzyskać pomoc ze środków PFRON łącznie maksymalnie w ramach 20 semestrów/ półroczy różnych form kształcenia na poziomie wyższym – warunek ten dotyczy także wsparcia udzielonego w ramach programów PFRON:

- „STUDENT – kształcenie ustawiczne osób niepełnosprawnych”,

- STUDENT II – kształcenie ustawiczne osób niepełnosprawnych”

z uwzględnieniem pkt 2 i pkt 7;

2) Wnioskodawcy, którzy do dnia złożenia wniosku uzyskali pomoc ze środków PFRON w ramach większej liczby semestrów/ półroczy, niż wskazana w pkt 1, mogą uzyskać pomoc w ramach programu – do czasu ukończenia rozpoczętych form kształcenia na poziomie wyższym, jeśli są one realizowane zgodnie z planem/ programem studiów i zostały rozpoczęte, gdy limit, o którym mowa w pkt 1 nie został przekroczony;

- 3) **Decyzja o dofinansowaniu kosztów nauki w przypadku ponownego wsparcia wcześniej dofinansowanego semestru/ półrocza/ roku szkolnego lub akademickiego** (bez pomyślnego zakończenia danego etapu nauki lub szkoły/uczelni tj. bez pozytywnego zaliczenia semestru/ półrocza/ roku szkolnego lub akademickiego objętego dofinansowaniem) należy do kompetencji Realizatora programu, z zastrzeżeniem pkt 4, przy czym spowolnienie toku studiów nie jest traktowane jako powtarzanie semestru;
- 4) Wypłata dofinansowania w sytuacji, o której mowa w pkt 3, jest dozwolona w ramach dopuszczalnej, łącznej liczby semestrów/ półroczy, o której mowa w pkt 1 – z zastrzeżeniem, iż może to nastąpić nie więcej niż dwa razy w ciągu trwania nauki w ramach danej formy kształcenia na poziomie wyższym (szkoła policealna, kolegium, szkoła wyższa, przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi) i tylko jeżeli powtarzanie semestru/półrocza/roku szkolnego lub akademickiego przez wnioskodawcę następuje z przyczyn od niego niezależnych (np. stan zdrowia, likwidacja/ zamknięcie kierunku).
- 5) Wnioskodawca, który w okresie objętym dofinansowaniem przekroczy limit, o którym mowa w pkt 4 (po raz trzeci nie zalicza semestru/półrocza), zobowiązany jest do zwrotu kwoty dofinansowania kosztów nauki w tym semestrze/półroczu i do czasu ukończenia nauki na rozpoczętym poziomie, nie może korzystać z pomocy w module II, z uwzględnieniem pkt 6.
- 6) Na pisemny wniosek Realizatora programu, decyzję o wyrażeniu zgody na ponowne dofinansowanie kosztów nauki w przypadku wnioskodawcy, który ze względu na stan zdrowia po raz trzeci nie zalicza semestru/półrocza objętego dofinansowaniem w ramach danej formy kształcenia na poziomie wyższym, podejmuje Pełnomocnicy Zarządu w Biurze PFRON; w przypadku podjęcia decyzji, zwrot kwoty dofinansowania kosztów nauki, o którym mowa w pkt 5 nie ma zastosowania.
- 7) Limit, o którym mowa w pkt 1, nie dotyczy osób ubiegających się o dofinansowanie kosztów nauki w ramach studiów III stopnia, a także osób zamierzających otworzyć przewód doktorski poza studiami doktoranckimi (III stopnia)
- 8) Decyzja w sprawie wyrażenia zgody na udział w programie wnioskodawcy, który przekroczył limit, o którym mowa w pkt 1, ale nie pobiera nauki w formach

edukacji na poziomie wyższym wymienionych w pkt 7, może być podjęta przez Pełnomocników Zarządu w Oddziale Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, na podstawie wystąpienia i pozytywnej opinii właściwego realizatora programu. W opinii tej realizator programu wskazuje w szczególności:

- a. uzasadnienie proponowanej decyzji w odniesieniu do sytuacji wnioskodawcy na rynku pracy,
- b. okres trwania nauki,
- c. wysokość limitu środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w dyspozycji realizatora programu na dofinansowania w module II (na dzień sporządzenia opinii) wraz z informacją, czy decyzja wymaga zwiększenia tego limitu,
- d. wykaz analizowanych dokumentów stanowiących podstawę wydanej opinii,

przy czym decyzja pozytywna w sprawie wyrażenia zgody na udział wnioskodawcy w programie obejmuje cały okres trwania rozpoczynanej nauki.

Zasady dotyczące naboru wniosków, dofinansowania oraz rozliczania

I. Wniosek o dofinansowanie.

1. Podstawą decyzji o przyznaniu osobie niepełnosprawnej dofinansowania jest wniosek o dofinansowanie wraz z załącznikami, które potwierdzają możliwość uczestnictwa w programie. Za kompletny wniosek uważa się wniosek zawierający wszystkie wymagane dane wraz z kompletem wymaganych załączników.
2. Wnioski o dofinansowanie w ramach programu są rejestrowane i obsługiwane w dedykowanym i bezpłatnie udostępnionym Systemie Obsługi Wsparcia finansowanego ze środków PFRON, zwanym dalej SOW.
3. **Nabory wniosków w SOW uruchomione zostaną w obu modułach programu nie później niż w dniu 1 marca 2021r.**, z użyciem przygotowanych przez PFRON formularzy wniosków o dofinansowanie, które będą umieszczone także na witrynie PFRON oraz PCPR.
4. Wnioski należy składać elektronicznie w systemie SOW lub w wersji papierowej w PCPR w Rykach przy ul. Wyczółkowskiego 10a w terminach:

Moduł I – do 31.08.2021r.

Moduł II – do 31.03.2021r.(dla wniosków dot. roku akademickiego/szkolnego 2020/2021)

do 10.10.2021r. (dla wniosków dot. roku akademickiego/szkolnego 2021/2022)

5. Za datę złożenia wniosku uważa się datę jego wpływu do PCPR w Rykach, a w przypadku wniosków składanych drogą pocztową, datę stempla pocztowego.
6. W przypadku wniosków składanych w formie elektronicznej w SOW, za datę złożenia wniosku uważa się datę przesłania wniosku do PCR, potwierdzona w SOW poprzez UPZ (Urzędowe potwierdzenia Złożenia).
7. Wszystkie dokumenty niezbędne do złożenia wniosku lub zawarcia umowy dofinansowania lub rozliczenia dofinansowania, wnioskodawca może skanować/ powielać w formie elektronicznej i takie będą rejestrowane w SOW, stanowiąc podstawę do oceny formalnej i merytorycznej wniosku oraz zawarcia umowy i rozliczenia dofinansowania.
8. Wnioski o dofinansowanie złożone przez wnioskodawców w formie papierowej zostaną ujęte przez Realizatora programu w systemie SOW.
9. Wnioskodawca zobowiązany jest zgłosić bezzwłocznie do Realizatora informacje o wszelkich zmianach, dotyczących danych zawartych we wniosku.
10. Wnioskodawca może występować przez pełnomocnika, ustanowionego na podstawie pełnomocnictwa poświadczonego notarialnie. Pełnomocnictwo wnioskodawca dołącza do wniosku wraz z pisemnym oświadczeniem pełnomocnika, iż nie jest on i w ciągu ostatnich 3 lat nie był właścicielem, współwłaścicielem, przedstawicielem prawnym (pełnomocnikiem) lub handlowym, członkiem organów nadzorczych bądź zarządzających lub pracownikiem firm(y), oferujących sprzedaż towarów/ usług będących przedmiotem wniosku ani nie jest i nie był w żaden inny sposób powiązany z zarządem tych firm poprzez np.: związki gospodarcze, rodzinne, osobowe itd.
11. W przypadku, gdy wnioskodawca przedstawia we wniosku dokumenty wystawione w innym języku niż język polski, zobowiązany jest do przedłożenia tłumaczenia tych dokumentów na język polski przez tłumacza przysięgłego. Koszty związane z tłumaczeniem tych dokumentów nie są refundowane ze środków PFRON.
12. Wnioskodawca, który ubiega się o ponowne udzielenie pomocy ze środków PFRON na ten sam cel jest zobowiązany wykazać we wniosku przesłanki wskazujące na potrzebę powtórnego/ kolejnego dofinansowania ze środków PFRON (nie dotyczy Modułu I – Obszar D oraz Modułu II)
13. Podstawą podjęcia decyzji w sprawie przyznania osobie niepełnosprawnej dofinansowania są informacje aktualne na dzień złożenia wniosku, także w systemie

SOW, z wyjątkiem wniosków wnioskodawców zobowiązanych do uzupełnienia lub korekty danych - w tym przypadku podstawą podjęcia decyzji w sprawie przyznania dofinansowania są informacje aktualne na dzień uzupełnienia wniosku również w systemie SOW.

14. Dokumenty dostarczane do Realizatora przez wnioskodawcę, muszą być rejestrowane w dzienniku korespondencji i opatrzone pieczętką z datą wpływu. Zasada nie obowiązuje, jeżeli dokument został złożony wyłącznie w formie elektronicznej.
15. Informacje przedstawione we wniosku i umowie dofinansowania składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.
16. Wniosek i załączniki do wniosku składane w postaci elektronicznej za pomocą SOW, podpisane przy użyciu danych obejmujących imię, nazwisko oraz numer PESEL, są równoważne pod względem skutków prawnych dokumentowi opatrzonemu podpisem własnoręcznym.
17. Realizator może zobowiązać wnioskodawcę do okazania oryginału dokumentu wymaganego do wniosku lub dostarczenia dodatkowych informacji lub załączników, które wnioskodawca musi dołączyć do wniosku przed jego rozpatrzeniem.
18. Prawidłowo zaadresowana korespondencja do wnioskodawcy, która pomimo dwukrotnego awizowania nie zostanie odebrana, uznawana jest za doręczoną.
19. Potwierdzenie złożenia w postaci elektronicznej wniosku wraz z załącznikami do wniosku, a także inna korespondencja z wnioskodawcą, przesyłana jest w sposób przewidziany w SOW, za pośrednictwem którego nastąpiło złożenie wniosku, a w przypadku braku takiej możliwości – na adres poczty elektronicznej wskazany przez osobę ubiegającą się o dofinansowanie.
20. Komunikacja z wnioskodawcą odbywa się w sposób określony w SOW, korespondencja elektroniczna prawidłowo zaadresowana i dwukrotnie wysłana do wnioskodawcy uznawana jest za doręczoną.
21. Pracownicy Realizatora odpowiedzialni za realizację poszczególnych etapów procesu rozpatrywania wniosku:
  - 1) są niezależni co do treści swoich opinii, zobowiązani są spełniać swoje funkcje zgodnie z prawem i obowiązującymi zasadami, sumiennie, sprawnie, dokładnie i bezstronnie,

- 2) do każdego rozpatrywanego wniosku składają deklarację bezstronności (np. w formule przewidzianej w odpowiedniej rubryce formularza wniosku); nie podpisanie deklaracji bezstronności pozbawia możliwości rozpatrywania/opiniowania danego wniosku. W przypadku wniosków składanych w postaci elektronicznej za pośrednictwem SOW – zasada realizowana jest w sposób określony w SOW.
- 3) zobowiązani są do wyłączenia się od rozpatrywania sprawy, która dotyczy jego osobiście, jego małżonka, wstępnych albo zstępnych, rodzeństwa, powinowatych w tej samej linii albo stopniu, osób pozostających w stosunku przysposobienia oraz ich małżonków, a także w każdym innym przypadku zaistnienia okoliczności, które mogą wywołać wątpliwości co do jego bezstronności,
- 4) zobowiązani są do ochrony danych osobowych przekazanych przez Wnioskodawców

II. Weryfikacja formalna i merytoryczna wniosków.

Realizator programu weryfikuje wnioski pod względem formalnym i merytorycznym. Weryfikacji formalnej i merytorycznej wniosku dokonuje się na podstawie dokumentów dołączonych przez wnioskodawcę do wniosku, danych i informacji wynikających z wniosku, posiadanych przez Realizatora i PFRON zasobów oraz ustaleń dokonanych w trakcie weryfikacji wniosku.

1. **Weryfikacja formalna wniosku** polega na sprawdzeniu przez pracownika Realizatora, czy wnioskodawca i/lub jego podopieczny spełnia obowiązujące warunki uczestnictwa w programie i ubiegania się w jego ramach o wsparcie.

1) Ocenie formalnej podlega:

- A. spełnianie przez wnioskodawcę/ podopiecznego wnioskodawcy wszystkich kryteriów uprawniających do złożenia wniosku i uzyskania dofinansowania,
- B. dotrzymanie przez wnioskodawcę terminu na złożenie wniosku,
- C. zgodność zgłoszonego we wniosku przedmiotu dofinansowania z zasadami wskazanymi w programie,
- D. kompletność i poprawność danych zawartych we wniosku, zgodność wniosku oraz wymaganych załączników z wymaganiami Realizatora
- E. wypełnienie wymagalnych rubryk we wniosku i załącznikach do wniosku,

F. zgodność reprezentacji wnioskodawcy lub jego podopiecznego - w trakcie weryfikacji sprawdzane jest czy wniosek został podpisany przez osoby do tego uprawnione.

- 2) Wniosek wnioskodawcy, któremu odmówiono przyznania środków finansowych w wyniku uchybień ze strony Realizatora przy weryfikacji formalnej wniosku, podlega dalszemu rozpatrzeniu.
- 3) Realizator ma prawo podjęcia decyzji o przywróceniu wnioskodawcy określonego terminu (np. terminu złożenia wniosku lub dokumentów rozliczeniowych)
- 4) Wnioski o dofinansowanie skierowane do decyzji Realizatora programu z prośbą wnioskodawcy dotyczącą przywrócenia wnioskodawcy terminu na złożenie wniosku, będą weryfikowane pozytywnie pod względem formalnym, jeśli zostaną złożone do dnia 31 grudnia 2021 roku.
- 5) Realizator programu na prośbę wnioskodawcy może zwolnić wnioskodawcę z wymogu złożenia we wniosku oświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu, przy czym brak tego oświadczenia oznaczać będzie, że wniosek tego wnioskodawcy będzie traktowany jak wniosek, w którym wnioskodawca wykazał dochód najwyższy, co oznacza brak preferencji dla wnioskodawcy w zakresie kolejności realizacji wniosku oraz brak możliwości ewentualnego zwiększenia kwoty dofinansowania z tytułu osiągniętej wysokości dochodu (przede wszystkim w module II).
- 6) Szczegółowe zasady dot. weryfikacji formalnej wniosków:
  - opinia eksperta PFRON wydana w 2019r. do wniosku złożonego w 2020r., zachowuje ważność dla weryfikacji formalnej tego wniosku złożonego w 2020 lub w 2021r. – do dnia 31.12.2022r.
  - zaświadczenie lekarskie złożone przez wnioskodawcę do wniosku w 2020r., zachowuje ważność dla weryfikacji formalnej tego wniosku złożonego w 2020r. lub w 2021r. – do dnia 31.12.2021r.
  - Wnioskodawca ubiegający się o refundację kosztów poniesionych przed dniem zawarcia umowy dofinansowania, warunki uczestnictwa w programie musi spełniać także w przypadku:
    - a) moduł I Obszar A-C (w zadaniach, które przewidują możliwość refundacji) - w terminie poniesienia kosztu objętego refundacją
    - b) Obszar D i moduł II - w okresie objętym refundacją kosztów.
  - Wnioskodawca ubiegający się o pomoc w ramach Obszaru C Zadanie 1, Zadanie 3 i Zadanie 4 zobowiązany jest dostarczyć wraz z wnioskiem dwie niezależne oferty

(od dwóch niezależnych sprzedawców/ usługodawców), dotyczące przedmiotu dofinansowania,

- opinia eksperta PFRON w ramach Obszaru C Zadanie 3 i 4 musi dodatkowo zawierać ocenę zgodności proponowanej do dofinansowania protezy (według specyfikacji) z poziomem jakości według programu;

- Wnioskodawca może uzupełnić wniosek o brakujące dane i/lub załączniki w Module I i Module II w terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia dot. uzupełnieniu braków. Termin liczony jest w dniach kalendarzowych.

2. Ocena merytoryczna wniosku przeprowadzana jest w celu wyłonienia wniosków, które mają największe szanse na realizację celów programu i które zmieszczą się w limicie środków finansowych przekazanych przez PFRON na realizację programu. **Wnioski złożone w ramach modułu II nie podlegają ocenie merytorycznej.**

1) Realizator programu będzie stosował punktowy system oceny wniosków, wyznaczając przy maksymalnym pułapie 100 punktów – minimalny próg punktowy umożliwiający bieżące udzielanie dofinansowania.

2) Realizator ustali poziomy punktowania w ramach każdego z przyjętych kryteriów oceny, z uwzględnieniem preferencji PFRON.

3) Ocenione merytorycznie wnioski szeregowane są na liście rankingowej, według kolejności wynikającej z uzyskanej oceny.

4) Udzielenie dofinansowania wnioskodawcom, których wnioski uzyskały ocenę poniżej ustalonego przez Realizatora programu minimalnego progu punktowego, uzależnione będzie od możliwości wynikających z wysokości dostępnego limitu środków PFRON przekazanych realizatorowi programu, przy czym każdy wniosek pozytywnie zweryfikowany pod względem formalnym może być zrealizowany, w kolejności wynikającej z sumy punktów uzyskanych w trakcie oceny merytorycznej.

5) Realizator programu przyjmuje co najmniej kwartalne cykle realizacji ocenionych merytorycznie wniosków, stosując podczas zawierania umów dofinansowania zasady, o których mowa w pkt 1-4, przy czym wnioski ocenione w danym kwartale poniżej minimalnego progu punktowego umożliwiającego bieżące udzielanie dofinansowania oraz wnioski, które nie mogą być zrealizowane w danym cyklu ze względu na wysokość aktualnego limitu środków finansowych realizatora na realizację programu, przechodzą

do puli wniosków rozpatrywanych w kolejnym cyklu realizacji wniosków ocenionych merytorycznie.

6) Czynności związane z weryfikacją wniosku powinny być rejestrowane w odpowiednich rubrykach formularza wniosku. Zakończenie i efekt tych czynności powinny potwierdzać pieczętki, daty i podpisy właściwych pracowników.

7) W przypadku wniosków składanych w formie elektronicznej w SOW:

a) czynności związane z weryfikacją wniosku, o czym mowa w pkt 6, są rejestrowane w sposób przewidziany w SOW

b) nie jest wymagane, aby zakończenie i efekt czynności związanych z weryfikacją wniosku potwierdzać w sposób, o którym mowa w pkt 6 (pieczętki, daty i podpisy właściwych pracowników).

8) Wnioski wnioskodawców będących pracownikami Realizatora mogą być zrealizowane tylko w takim przypadku, gdy zgodność oceny formalnej oraz, o ile dotyczy - merytorycznej wniosku, z zasadami przyjętymi przez Realizatora, zostanie potwierdzona przez właściwy terytorialnie Oddział PFRON. Powyższy tryb dotyczy także innych sytuacji budzących wątpliwość co do bezstronności Realizatora. O konieczności zastosowania wskazanego trybu, rozstrzyga Oddział PFRON na podstawie zgłoszenia Realizatora.

Dodatkowe wymagania w zakresie weryfikacji merytorycznej wniosków:

- 1) W przypadku wniosku złożonego w obszarze, w którym nie występuje obowiązek opiniowania przez eksperta PFRON, który w trakcie jego oceny nasuwa wątpliwości co do możliwości pozytywnej weryfikacji pod względem kryterium dotyczącego rodzaju niepełnosprawności adresata programu lub co do celowości wnioskowanego dofinansowania, do podjęcia pozytywnej decyzji wymagana jest pozytywna opinia wydana przez eksperta – lekarza specjalisty o specjalizacji powiązanej z rodzajem niepełnosprawności adresata programu.
- 2) Ekspertem, o którym mowa w pkt 1 nie może być osoba, która aktualnie oraz w ciągu ostatnich 3 lat, była przedstawicielem prawnym lub handlowym, członkiem organów nadzorczych bądź zarządzających lub pracownikiem firm oferujących sprzedaż towarów/usług będących przedmiotem wniosku,
- 3) W celu rzetelnej oceny wniosku, ekspert, o którym mowa w pkt 2 powinien potwierdzić stan faktyczny związany z dysfunkcją i potrzebą wyposażenia potencjalnego beneficjenta pomocy we wnioskowany przedmiot dofinansowania, o ile to możliwe z uwagi na sytuację zdrowotną osoby niepełnosprawnej – w trakcie konsultacji z udziałem potencjalnego beneficjenta pomocy

III. Decyzja o przyznaniu dofinansowania

1. Decyzję o przyznaniu bądź odmowie przyznania wnioskowanej pomocy podejmuje Realizator, zgodnie z posiadanym doświadczeniem i wiedzą oraz na podstawie zasad określonych w programie i dokumencie dotyczącym kierunków działań programu oraz warunków brzegowych obowiązujących Realizatorów programu w danym roku.
2. Decyzje o wysokości pomocy dla wnioskodawcy podejmuje Realizator programu, który ustala własne sposoby różnicowania wysokości dofinansowania.
3. Decyzja powinna być rejestrowana w odpowiedniej rubryce formularza wniosku wraz z datą jej podjęcia, pieczęciami i podpisami osób podejmujących decyzję.
4. W przypadku wniosków składanych w formie elektronicznej w SOW:
  - a) czynności związane z weryfikacją merytoryczną wniosku i podjęciem decyzji są rejestrowane za pomocą i w sposób przewidziany w SOW
  - b) nie jest wymagane, aby decyzja dotycząca rozpatrzenia wniosku była rejestrowana w odpowiedniej rubryce formularza wniosku wraz z datą jej podjęcia, pieczęciami i podpisami osób podejmujących decyzję
5. Decyzja odmowna w sprawie dofinansowania wymaga pisemnego uzasadnienia.
6. Wysokość środków PFRON przeznaczonych na realizację wniosku nie może przekroczyć:
  - 1) maksymalnej kwoty dofinansowania, określonej przez PFRON dla danego przedmiotu dofinansowania,
  - 2) wysokości określonego przez PFRON udziału środków finansowych PFRON w dofinansowanym zakupie lub kosztach usługi (o ile dotyczy)
  - 3) kwoty wnioskowanej przez wnioskodawcę.
7. Kwota dofinansowania może być ustalana w pełnych złotych, zaokrąglonych na zasadach ogólnych, natomiast rozliczenia dokonuje się bez zaokrągleń.
8. Ten sam przedmiot pomocy, nie może być dofinansowany ze środków PFRON w ramach programu oraz w ramach zadań określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. z 2015r. poz. 926 z późn. zm.)
9. Dofinansowanie opłaty za naukę (czesne) oraz opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego ma charakter obligatoryjny.

10. Decyzja w sprawie udzielenia i wysokości dodatku na pokrycie kosztów kształcenia należy do kompetencji Realizatora.
11. Aby wsparciem objąć wszystkich wnioskodawców, których wnioski zostały pozytywnie zweryfikowane pod względem formalnym, Realizator ma prawo obniżyć zakres i wysokość dofinansowania do poziomu, jaki wynika z wysokości kwot wnioskowanych we wszystkich wnioskach (zapotrzebowania) i kwoty przeznaczonej na realizację programu.
12. Decyzja o przyznaniu dofinansowania jest podstawą zawarcia umowy dofinansowania.
13. Koszt dojazdu wnioskodawcy na wizytę do eksperta PFRON w przypadku negatywnej opinii eksperta PFRON jest refundowany na podstawie przedłożonych przez wnioskodawcę dowodów poniesienia kosztu; zwrot środków nie wymaga zawarcia umowy dofinansowania.

IV. Umowa dofinansowania i jej rozliczenie

1. Po zawarciu umowy w sprawie realizacji programu pomiędzy PFRON a Realizatorem i przekazaniu Realizatorowi środków PFRON na realizację programu, w przypadku przyznania dofinansowania Realizator zawiera z wnioskodawcami dwustronne umowy dofinansowania które są podstawą realizacji dofinansowania.
2. Umowa dofinansowania zawarta pomiędzy wnioskodawcą i Realizatorem programu jest dokumentem potwierdzającym udzielenie pomocy ze środków PFRON. Data jej zawarcia jest datą udzielenia pomocy. Jednakże, jeśli w toku realizacji programu umowa dofinansowania jest zawarta w roku następującym po przekazaniu w danym roku przez PFRON limitu środków na realizację programu, to rokiem udzielenia pomocy jest ten rok, w którym limit środków został przez PFRON przekazany.
3. W przypadku umowy dofinansowania zawieranej i rozliczanej w sposób przewidziany w SOW:
  - a) datą zawarcia umowy jest data złożenia ostatniego podpisu przez stronę,
  - b) umowa wraz z załącznikami do umowy podpisana przy użyciu danych obejmujących imię, nazwisko oraz numer PESEL, jest równoważna pod względem skutków prawnych dokumentowi opatrzonemu podpisem własnoręcznym,
  - c) rozliczenie pod względem finansowym i merytorycznym przekazanych środków finansowych PFRON, w tym weryfikacja formalna i merytoryczna dokumentów rozliczeniowych przedłożonych przez beneficjenta, odbywa się w sposób określony w SOW,

- d) wymóg opatrzenia faktur VAT lub innych dowodów księgowych klauzulą, o której mowa w ust. 13 – nie obowiązuje,
- e) ramowe wzory umów dofinansowania (w module I oraz Module II) są dostępne w SOW i mogą być uzupełniane w zakresie nieuregulowanym, a niezbędnym dla właściwej realizacji umowy.
4. Warunkiem zawarcia umowy dofinansowania jest spełnianie przez wnioskodawcę lub jego podopiecznego warunków uczestnictwa określonych w programie także w dniu podpisania umowy.
5. W ramach modułu II, osoby z orzeczoną lekką stopniem niepełnosprawności mogą uzyskać pomoc finansową wyłącznie wtedy, gdy spełniają łącznie następujące warunki:
- 1) uczestnicząc w pilotażowym programie „Aktywny samorząd” lub w programie „STUDENT II – kształcenie ustawiczne osób niepełnosprawnych” – posiadali znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności,
  - 2) w trakcie uczestnictwa w programie, którym mowa w pkt 1, orzeczenie o lekkim stopniu niepełnosprawności uzyskały nie wcześniej niż po zaliczeniu pierwszego roku nauki, a przypadku form kształcenia trwających jeden rok – pierwszego semestru nauki.
6. W sytuacji, o której mowa w ust. 5, pomoc finansowa może być przyznawana wyłącznie do czasu ukończenia przez wnioskodawcę nauki w ramach tej formy kształcenia, w trakcie której nastąpiła zmiana stopnia niepełnosprawności na lekki oraz na poziomie wyznaczonym dla stopnia niepełnosprawności wnioskodawcy, który uprawniał do uczestnictwa w programie
7. W przypadku, gdy Beneficjent pomocy w ramach modułu II posiada czasowe orzeczenie o niepełnosprawności, którego ważność kończy się w trakcie trwania danego półrocza objętego dofinansowaniem, zobowiązany jest przedłożyć kolejne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, nie później niż łącznie z dokumentami rozliczającymi dofinansowanie przyznane na dane półrocze.
8. Jeżeli z treści orzeczenia, o którym mowa w ust. 7, będzie wynikać, iż Beneficjent pomocy nie spełnia warunku uczestnictwa w programie dotyczącego stopnia niepełnosprawności (przestał być osobą niepełnosprawną w sensie prawnym lub posiada orzeczoną lekką stopniem niepełnosprawności ale nie spełnia warunku wskazanego w ust. 5 pkt 2) wysokość dofinansowania obniża się proporcjonalnie do liczby dni, w których Beneficjent pomocy nie spełniał tego warunku.

9. Przekazanie przyznanych środków finansowych następuje:

- 1) na rachunek sprzedawcy przedmiotu zakupu / usługodawcy, na podstawie przedstawionej i podpisanej przez wnioskodawcę faktury VAT lub innego dowodu księgowego
lub
  - 2) na wskazany rachunek bankowy wnioskodawcy do rozliczenia na warunkach określonych w umowie dofinansowania (wskazanie terminu i sposobu rozliczenia przekazanych środków), co dotyczyć może:
    - a) w przypadku Modułu I: Obszar A - Zadanie nr 2 i nr 3, Obszar B - Zadanie nr 2 i nr 5, Obszar C - Zadania nr 2 - 4, Obszar D,
    - b) Modułu II,z uwzględnieniem postanowień ust. 9a oraz ust. 9b.
- 9a. W przypadku refundacji kosztów poniesionych po dacie zawarcia umowy dofinansowania, w tym transakcji na odległość (zakupy w sieci/sprzedaż internetowa), dokonanej przez wnioskodawcę z własnych środków w ramach Modułu I: Obszar A - Zadanie nr 1 i nr 4, Obszar B - Zadanie nr 1, nr 3 i nr 4 oraz Obszar C - Zadanie nr 1, nr 3 lub nr 5, zwrot dokonanej zapłaty - do wysokości przyznanych środków, następuje na rachunek bankowy wnioskodawcy, jeżeli
- 1) zapłata została dokonana przez wnioskodawcę po dacie zawarcia umowy dofinansowania;
  - 2) wnioskodawca przedłożył fakturę VAT lub inny dowód księgowy wraz z dowodem dokonania zapłaty (odrębny dowód uiszczenia zapłaty jest wskazany w przypadku, gdy fakt uiszczenia zapłaty przelewem/kartą/za pobraniem, nie zostanie stwierdzony na fakturze lub innym dowodzie księgowym);
  - 3) od transakcji, której dotyczy zwrot zapłaty, upłynęło co najmniej 14 dni kalendarzowych;
  - 4) wnioskodawca potwierdził odbiór przedmiotu dofinansowania zgodny z warunkami umowy dofinansowania.
- 9b. W przypadkach, o których mowa w ust. 9 pkt 2 lub ust. 9a, Realizator, w zależności od posiadanych możliwości, może wyrazić zgodę na przekazanie środków w inny, uzgodniony z wnioskodawcą sposób, jeżeli wnioskodawca nie posiada rachunku bankowego.
10. Wybór sprzedawcy przedmiotu dofinansowania lub usługodawcy należy wyłącznie do wnioskodawcy.
11. Dofinansowanie nie może obejmować kosztów zakupu lub wykonania usług przed zawarciem przez wnioskodawcę umowy z Realizatorem, z wyłączeniem przypadków uwzględniających możliwość refundacji kosztów.

12. Realizator rozlicza pod względem finansowym i merytorycznym przekazywane środki finansowe PFRON, w ramach tego procesu Realizator dokonuje weryfikacji formalnej i merytorycznej dokumentów rozliczeniowych przedłożonych przez wnioskodawców, z wyjątkiem dodatku na pokrycie kosztów kształcenia w ramach modułu II.
13. Faktury VAT (lub inne dowody księgowe gdy wystawienie faktury VAT nie jest możliwe, np. potwierdzenie poniesienia kosztu w formie zaświadczenia wydanego np. przez uczelnię, szkołę, przedszkole lub żłobek, paragon z imienną specyfikacją zakupu), przedłożone w PCPR w celu rozliczenia dofinansowania, zostaną sprawdzone przez Realizatora pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz opatrzone klauzulą **„opłacono ze środków PFRON w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w kwocie: .... - umowa nr:**
14. W przypadku, gdy wnioskodawca pomocy przedłoży dokumenty, o których mowa w ust. 13 wystawione w języku innym niż język polski, w których walutą rozliczeniową jest waluta inna niż polski złoty (PLN), zobowiązany jest do przedłożenia tłumaczenia tych dokumentów na język polski przez tłumacza przysięgłego (PFRON nie refunduje kosztów związanych z tłumaczeniem tych dokumentów). Płatność przez Realizatora kwoty dofinansowania może nastąpić wówczas według kursu sprzedaży danej waluty w Banku Gospodarstwa Krajowego z dnia dokonania płatności.
15. Zwrotowi, na wskazany przez Realizatora rachunek bankowy, podlega:
  - 1) kwota dofinansowania przekazana na rachunek bankowy wnioskodawcy pomocy w części, która nie została uznana przez Realizatora podczas rozliczenia przyznanego dofinansowania (w przypadku wykorzystania całości lub części dofinansowania niezgodnie z przeznaczeniem/ zawartą umową), wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych liczonymi od dnia przekazania dofinansowania przez Realizatora na rachunek bankowy wnioskodawcy – w terminie wskazanym w skierowanej do wnioskodawcy pomocy pisemnej informacji o konieczności zwrotu zakwestionowanej części dofinansowania (wezwanie do zapłaty),
  - 2) część dofinansowania niewykorzystana przez wnioskodawcę – w terminie wskazanym przez Realizatora w umowie dofinansowania.
16. Zwrot środków finansowych w terminie późniejszym niż określony zgodnie z ust. 15 pkt 2, powoduje naliczenie odsetek w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.

17. Odsetek, o których mowa w ust. 16 nie nalicza się w przypadku gdy wystąpienie okoliczności powodujących obowiązek zwrotu środków było niezależne od wnioskodawcy.
18. W ramach programu nie mogą być dofinansowane:
- 1) pożyczki i spłaty rat oraz odsetek,
  - 2) koszty poniesione na przygotowanie wniosku,
  - 3) opłaty związane z realizacją umowy zawartej pomiędzy Realizatorem a wnioskodawcą,
  - 4) koszty nieudokumentowane.
19. W przypadku podpisywania umowy przez:
- 1) osoby reprezentujące beneficjenta pomocy,
  - 1) pełnomocników
- informacja o tym powinna być zawarta w treści umowy ze wskazaniem w szczególności: imienia i nazwiska, nr PESEL (a w przypadku braku nr PESEL – cech dokumentu potwierdzającego tożsamość) oraz pełnionej funkcji.
20. Przy zawieraniu umów z beneficjentami pomocy, którzy nie mają możliwości złożenia podpisu i dokonują odcisku palca należy:
- 1) sprawdzić, czy złożone dotychczas dokumenty (wniosek, załączniki, inne) były podpisane za pomocą odcisku palca,
  - 2) przy odcisku palca wpisać imię i nazwisko strony umowy.
21. Po dokonaniu czynności, o których mowa w ust. 20, na egzemplarzu umowy pozostającym u Realizatora składają swoje podpisy pracownicy Realizatora, w obecności których beneficjent pomocy podpisał umowę - wraz z datą i pieczętką imienną przy adnotacji „umowę zawarto w obecności:”, przy czym przy zawieraniu umowy wymagana jest obecność dwóch pracowników Realizatora.
22. Umowa dofinansowania może zostać rozwiązana w trybie natychmiastowym w przypadku:
- 1) Niewykonania przez wnioskodawcę zobowiązań określonych w umowie, a w szczególności: nieterminowego wykonania umowy, wykorzystania przekazanego dofinansowania na inne cele niż określone w umowie.
  - 2) Złożenia we wniosku lub umowie dofinansowania oświadczeń niezgodnych z rzeczywistym stanem.

- 3) Odmowy poddania się kontroli przeprowadzonej przez PFON i/lub realizatora tj. PCPR w Rykach.
23. W przypadku rozwiązania umowy z przyczyn określonych w ust. 22. Wnioskodawca zobowiązany jest do zwrotu kwoty przekazanej przez Realizatora, z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia wykonania przez Realizatora płatności tych środków do dnia uregulowania całości włącznie – w terminie określonym w informacji o rozwiązaniu umowy.
24. Jeżeli Realizator podejmie kroki w kierunku odzyskania udzielonego dofinansowania zobowiązany będzie do:
- 1) Rozwiązania umowy dofinansowania ze wskazaniem powodu rozwiązania,
  - 2) Określenia wysokości roszczenia, przy czym w sytuacjach, o których mowa w art. 49e ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020r., poz. 426 ze zm.), poprzez wydanie decyzji nakazującej zwrot wypłaconych środków,
  - 3) Wyznaczenia terminu zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami,
  - 4) Wysłania wypowiedzenia listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru, na adres wnioskodawcy ustalony w umowie dofinansowania.
25. Umowa może być rozwiązana za zgodą stron, w przypadku wystąpienia okoliczności niezależnych od woli stron, uniemożliwiających wykonanie umowy. W takim przypadku Realizator powiadamia wnioskodawcę odrębnym pismem o rozliczeniu lub/i konieczności zwrotu przekazanej kwoty dofinansowania.
26. Umowę zawiera się na czas określony.
27. Umowa dofinansowania wygasa w przypadku śmierci beneficjenta pomocy oraz wskutek wypełnienia przez Realizatora i wnioskodawcę zobowiązań wynikających z umowy.
28. W przypadku śmierci beneficjenta pomocy, niezbędne jest przedłożenie odpisu skróconego aktu zgonu. Informacje o śmierci beneficjenta pomocy, Realizator może potwierdzić także w urzędzie stanu cywilnego.
29. Zmiany treści umowy wymagają formy pisemnej w postaci aneksu do umowy pod rygorem nieważności.

Kontrola

1. Realizator i PFRON mają prawo kontroli wykorzystania przedmiotu dofinansowania oraz prawidłowości, rzetelności i zgodności ze stanem faktycznym danych zawartych w dokumentach, stanowiących podstawę rozliczenia dofinansowania.
2. Kontrola może być prowadzona w całym okresie przechowywania dokumentów, na podstawie których środki PFRON zostały przyznane, przekazane beneficjentom pomocy i rozliczone.
3. Realizator ma obowiązek dokonywania kontroli wykorzystania środków PFRON i/lub przedmiotu dofinansowania corocznie – w zakresie obejmującym co najmniej 20% umów zawartych w danym roku.

Zobowiązania

1. Realizator rejestruje w formie elektronicznej dane w zakresie dotyczącym osób ubiegających się o dofinansowanie w ramach programu, a także stanu realizacji programu, zgodnie z wymaganiami PFRON.
2. W ramach rozliczenia środków finansowych PFRON, Realizator programu może wyrazić zgodę na niedochodzenie od dłużnika należności, której kwota wraz z odsetkami nie przekracza 100 zł (sto złotych).
3. Oddział PFRON powiadamia Realizatora o rozliczeniu środków finansowych PFRON przekazanych na realizację programu w danym roku, nie później niż do dnia 31 sierpnia roku następującego po roku, w którym środki te zostały przekazane.
4. Zapisy uwzględniające zobowiązania wnioskodawcy uwzględnione zostaną w umowach zawieranych pomiędzy beneficjentem pomocy a Realizatorem.

Dane osobowe

1. Administratorem danych jest Realizator programu oraz PFRON. Administrator zobowiązany jest przestrzegać zasad przetwarzania danych osobowych, zgodnie z *rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z dnia 4 maja 2016 r.) - ogólne rozporządzenie o ochronie*

danych - RODO, a także zgodnie z ustawą o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1000, z późn. zm.).

2. Wypełniając obowiązek informacyjny wynikający z art. 13 RODO, Realizator zobowiązany jest również do poinformowania wnioskodawcy, że jego dane osobowe zostaną przekazane do PFRON – PFRON przetwarza dane wnioskodawców w celu monitorowania i kontroli prawidłowości realizacji programu przez Realizatora oraz do celów sprawozdawczych i ewaluacyjnych.
3. Zasady przetwarzania danych osobowych użytkowników SOW i innych danych osobowych związanych z przyznaniem dofinansowania w sposób określony w SOW, określa dokument pn. „Regulamin Korzystania z Systemu SOW”, opublikowany na witrynie PFRON pod adresem:

<https://portal-sow.pfron.org.pl/opencms/export/sites/pfron-sow/sow/info/>